

Kapitel 1. Indledning

1. 1. Lovrevisionen og vejledningen
1. 2. De væsentligste ændringer i forhold til den tidligere lovgivning
- 1.3. Udstedte bekendtgørelser m.v.
- 1.4. Vejledningens opbygning

1.1. Lovrevisionen og vejledningen

Naturbeskyttelsesloven (Lov nr. 9 af 3. januar 1992) blev vedtaget af Folketinget den 20. december 1991. Loven trådte i kraft den 1. Juli 1992.

Loven erstatter tre hidtidige love, nemlig naturfredningsloven, sandflugtsloven og naturforvaltningsloven.

Samtidig er der foretaget konsekvensændringer i skovloven, kystbeskyttelsesloven, hegnsløven, frikommuneløven, råstofloven, planlægningsloven og vandløbsloven.

Denne vejledning om naturbeskyttelsesloven indeholder en redegørelse for loven og hvorledes den efter Miljøministeriets opfattelse skal fortolkes og administreres på baggrund af bl.a. forarbejderne til loven og hidtidig praksis. Forarbejderne, der omfatter lovforslaget med bemærkninger, miljøministerens besvarelse af spørgsmål fra Folketingets miljø- og planlægningsudvalg m.v., er samlet i publikationen »Naturbeskyttelsesloven, lov nr. 9 af 3. januar 1992, forberedelser, folketingsbehandling samt andet materiale vedrørende loven«, der er udsendt af Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen 1992 (ISBN nr. 87503-9615-3). Vejledningen vil blive lagt til grund for Skov- og Naturstyrelsens administration af loven.

I vandløbsloven er der endvidere indført en bestemmelse om 2 m brede dyrkningsfri bræmmer langs de fleste vandløb og søer. Miljøstyrelsen udsender sideløbende en selvstændig vejledning om disse bræmmer.

1.2. De væsentligste ændringer i forhold til den tidligere lovgivning

Formålet med lovrevisionen har været at styrke beskyttelsen af den danske natur og udvide offentlighedens adgang til den samtidig med, at der foretages en omfattende modernisering af de hidtil gældende regler på naturbeskyttelsesområdet.

Naturbeskyttelsen styrkes navnlig på følgende områder:

Styrkelser af naturbeskyttelsen

Den generelle biotopbeskyttelse udvides til også at omfatte ferske enge og overdrev samt sten- og jorddiger.

- Størrelsesgrænserne nedsættes og harmoniseres for de arealer, der omfattes af beskyttelsesordningen.
- Fortidsmindebegrebet udvides.
- Der udlægges en 2 meter bred dyrkningsfri zone omkring alle fortidsminder.
- Bedre kontrol med handel med truede vilde dyr og planter.
- Mulighed for at forhindre udsætning af vilde dyr, der ikke findes naturligt vildtlevende i Danmark.
- Bedre mulighed for at foretage fredninger, der har naturgenopretning som formål.

- Fredningsnævne kan i forbindelse med beslutninger om fredninger på land gennemføre fredninger på tilgrænsende lavvandede områder, når der knytter sig en særlig interesse i at medtage disse områder under fredningen.
- Fredningsnævne får mulighed for i forbindelse med en fredningsbeslutning at træffe afgørelse i forhold til anden lovgivning, f.eks. vandløbsloven.
- Marine fredninger vil også kunne foretages udenfor søterritoriet.
- Plejepligt for arealer, der ejes af amtskommuner og kommuner.
- Bedre mulighed for pleje af fredede arealer.
- Lovfæstelse af naturovervågning.
- Nedsættelse af amtslige »grønne råd«.

Udvidelse af offentlighedens adgang

Samtidig forbedres offentlighedens adgang til naturen, idet cykling nu også tillades ad anlagte veje og befæstede stier i private skove. Der sikres endvidere som hovedregel adgang til at gå og cykle på anlagte veje og befæstede stier i det åbne land.

Den udvidede adgang til det åbne land modsvares af en hjemmel for miljøministeren til at fastsætte regler om kompensation for brand- og hærværksskader, som offentligheden forårsager.

Begrænsninger i muligheden for indgreb

Indgreb i ejendomsretten er begrænset på følgende punkter i forhold til den hidtidige lovgivning:

- Der bliver ikke mere mulighed for at foretage ekspropriation til fremme af statslig skovtilplantning, ligesom det i bemærkningerne er angivet, at der ikke mod ejerens ønske vil blive pålagt forkøbsret, der fremmer dette formål.
- Der kan opsættes mindre oplysningsskilte vedrørende næringsdrift eller virksomhed på egen ejendom eller ved indkørsel til egen ejendom fra nærmeste offentlige vej eller private fællesvej -

Ændringer i myndighedskompetencen.

Loven medfører ændringer i myndighedskompetencen. Fredningsnævnenes ansvarsområde er begrænset til det, som hidtil har været kerneområdet: fredninger og dispensationer fra fredninger.

Fredningsnævnenes hidtidige kompetence vedrørende bl.a. bygge- og beskyttelseslinier og regler om offentlighedens adgang til naturen, er overført til amtskommunerne. Dog har kommunalbestyrelsen fået kompetencen til at dispensere fra sø- og åbeskyttelseslinien og skovbyggelinien i byzone og sommerhusområder. Denne kompetenceændring har bl.a. baggrund i de positive erfaringer fra de hidtidige frikommuneforsøg.

1.3. Udstedte bekendtgørelser m.v.

Udstedte bekendtgørelser

Til den forudsatte udfyldelse af loven er der ved ikrafttrædelsen udstedt følgende bekendtgørelser m.v.:
Alle links nedenfor fører til teksten på www.retsinfo.dk

- **Lovbekendtgørelse af 1. november 1997 om naturbeskyttelse som ændret ved lov nr. 478 af 1. juli 1998.**
- Nr. 572 af 25. juni 1992 om beskyttede naturtyper og sten- og jorddiger med tilhørende kongelig anordning
- Nr. 591 af samme dato om at de af miljøministeren godkendte kort over vandløb samt sten- og jorddiger, der er omfattet af beskyttelsesordningen efter naturbeskyttelseslovens §§ 3 og 4, ikke indføres i Lovtidende.
- Nr. 552 af 22. juni 1992 om klitfredning. (findes p.t. ikke som internet-publikation)
- Nr. 547 af 22. juni 1992 om bygge- og beskyttelsesliner.
- Nr. 571 af 25. juni 1992 om godkendelse af offentlige vejanlæg og ledningsanlæg m.v. i det åbne land.
- Nr. 573 af 25. juni 1992 om opsætning af mindre oplysningsskilte samt reklamer på idrætsanlæg i det åbne land.
- Nr. 574 af 25. Juni 1992 om offentlighedens adgang til at færdes og opholde sig i naturen.
- Nr. 551 af 22. juni 1992 om pleje af fredede arealer og fortidsminder samt om tilsyn.
- Nr. 553 af 22. juni 1992 om henlæggelse af opgaver og beføjelser til Skov- og Naturstyrelsen (delegationsbekendtgørelsen).
- Nr. 550 af 22. juni 1992 om ophævelse af diverse bekendtgørelser udstedt i henhold til lov om naturfredning.
- Nr. 561 af 23. juni 1992 om forretningsorden for fredningsnævn.
- Nr. 548 af 22. juni 1992 om forretningsorden for Naturklagenævnet.
- Nr. 549 af 22. Juni 1992 om forretningsorden for Taksationskommissionen.
- Cirkulære nr. 90 af 22. juni 1992 om ophævelse af diverse cirkulærer udstedt i henhold til lov om naturfredning og lov om sandflugtsbekæmpelse.

Både loven og disse bekendtgørelser samt cirkulæret er trykt som bilag til vejledningen.

Bekendtgørelserne indeholder som altovervejende hovedregel kun retsforskrifter, der supplerer naturbeskyttelsesloven. I modsætning til de hidtil gældende bekendtgørelser gentages ikke bestemmelser, der fremgår af loven, ligesom fortolkende regler er udeladt. Regler, der fremgår af anden lovgivning, f.eks. jagt- og vildtforvaltningsloven, brandlovgivningen, mark- og vejfredsloven, retsplejeloven, forvaltningslovene eller af politivedtægter er ligeledes ikke medtaget i bekendtgørelserne.

Forretningsordenerne for fredningsnævn, Naturklagenævnet og Taksationskommissionen indeholder som udgangspunkt alene procedureforskrifter.

I et bilag er endvidere opregnet hvilke landsdækkende bekendtgørelser og cirkulærer udstedt efter den tidligere lovgivning, der opretholdes efter naturbeskyttelseslovens ikrafttræden.

1.4. Vejledningens opbygning

I vejledningen gennemgås naturbeskyttelsesloven og de bekendtgørelser som udfylder loven. Vejledningen bygger i vid udstrækning på bemærkningerne til lovforslaget og folketingsbehandlingen. Endvidere er der redegjort for bemærkninger og praksis fra de hidtidige love på de områder, hvor det af lovens indhold og forarbejderne fremgår, at praksis vil være uændret.

En mere udførlig gennemgang af hidtidig praksis efter naturfredningslovens findes i »§ 43 NYT« vedrørende den generelle beskyttelse af naturtyper og i »Overfredningsnævnet orienterer« vedrørende fredninger, bygge- og beskyttelseslinier, fortidsminder og offentlighedens adgang m.v. En meget væsentlig del af denne praksis forudsættes videreført med hjemmel i naturbeskyttelsesloven.